

'Les centrals nuclears del país han arribat a l'edat límit que tenen dissenyada'

Entrevista amb Sergi Saladié, portaveu de la CANC, quan comença el judici per la fuga d'Ascó del 2007 i al cap d'un mes llarg de l'accident de Fukushima

L'accident de la central nuclear de Fukushima va tornar a encendre el debat nuclear. Fa unes quantes setmanes els Verds del land alemany més ric [van assolir](#) uns resultats històrics després d'una campanya contra l'energia nuclear, i a Itàlia el govern [va aturar](#) ahir els plans de represa de l'energia nuclear. Mentrestant, a casa nostra, fa un parell de setmanes va començar el judici per les fugites radioactives d'Ascó l'any 2007. 'La raó principal de mantenir vives les centrals nuclears és d'ordre econòmic' diu a VilaWeb Sergi Saladié, geògraf, professor de la URV i portaveu de la Coordinadora Anticementiri Nuclear de Catalunya ([CANC](#)), amb qui parlem de l'incident a Ascó i del futur de les nuclears.

El judici als directius d'Ascó per les fugites radioactives del 2007 va començar fa tres setmanes encara no, però els encausats [es negaren](#) a declarar a la jutgessa d'instrucció de Gandesa al·legant que s'havien de recollir més proves. 'Suposo que és una estratègia per a retardar-ho tant com puguin', diu Saladié. Quatre anys després d'aquell incident nuclear, un dels més greus del país, encara no se sap quanta radioactivitat es va dispersar.

El greu accident d'Ascó ha arribat a judici. Com ho veieu?

Si les proves manessin, els responsables haurien de ser condemnats als anys de presó previstos, perquè els fets foren molt greus: la dispersió de radioactivitat a l'atmosfera va ultrapassar els límits permesos i els elements de control es van ocultar per enganyar l'opinió pública i els organismes reguladors. Però l'experiència –pla es va veure en el cas de Vandellòs– ensenya que aquestes empreses tenen uns gabinets d'advocats molt bons al servei dels directius, i és probable que els absolguin o els imposin penes molt menors a les que correspondria.

Quin perill té la fuga radioactiva d'Ascó, del 2007?

Primer de tot, cal dir que no se sap realment, perquè ningú no ha dit mai quanta radioactivitat es va dispersar. En un moment determinat van indicar-ne la quantitat que havien estat capaços de trobar, però mai no s'ha fet ni tan sols una estimació de la quantitat realment dispersada. Un estudi de la Universitat Politècnica indica que les partícules emeses podien haver arribat a la Mediterrània, a una quarantena de quilòmetres del focus emissor. I com que no se n'ha fet gens de seguiment, tampoc no se sap si s'han trobat més partícules radioactives. Per tant, és difícil d'estimar l'efecte d'aquella fuga en la salut de la gent i en el medi.

Per què no s'han donat aquestes dades?

Per començar la central va trigar cinc mesos a admetre que hi havia hagut una fuga. És a dir, durant cinc mesos va ocultar informació. Això ja demostra la poca voluntat que tenen d'indicar la radioactivitat dispersada. Per una altra banda, sembla que cap organisme regulador (la Generalitat, que té competència per a controlar la radioactivitat i el Consell de Seguretat Nuclear) no els han exigint mai aquesta informació.

Tot i no saber-ne la quantitat exacta, quins riscos pot comportar aquella fuga?

El primer risc evident és la pèrdua de competitivitat dels sectors econòmics no vinculats a la central nuclear. Durant els mesos posteriors a la fuga algunes collites de la Ribera d'Ebre van haver de canalitzar la producció per vies inhabituals i van perdre diners. Quant a salut, caldria fer un seguiment epidemiològic, perquè tot depèn de la quantitat total assimilada pels organismes. Finalment, el fet no beneficia gens la imatge del territori, perquè les connotacions negatives de situacions com aquesta són evidents.

Des que tenim nuclears, hi ha hagut tres accidents greus: el de Vandellòs I el 1989; el de Vandellòs II el 2004; i el d'Ascó el 2007. Però d'incidents més petits n'hi ha prou sovint...

Sí. Hem de partir de la base que les nuclears, concretament les del Principat i la de Cofrents, foren dissenyades perquè funcionessin un màxim de vint-i-cinc anys o trenta. I ara ja en tenen vint-i-cinc o són a punt d'arribar-hi; és a dir, que han arribat a l'edat límit que tenen dissenyada i que a partir d'ara cada any que passi el perill d'accidents anirà augmentant. A més a més, des que es va liberalitzar el mercat elèctric, el 1998, les centrals catalunyes són gestionades per una sola empresa, l'ANAV, que, segons el Consell de Seguretat Nuclear, ha prioritzat sempre el benefici econòmic, no la seguretat. Així s'explica que cada dos per tres tinguem algun incident. Aparentment són menors, però, si els sumem tots, resulta que apleguen la majoria d'accidents de tot l'estat.

Quin futur tenen les centrals nuclears?

Qualsevol dia podem tenir un esglai dels grossos. Mentrestant, el govern no pensarà pas a tancar-les. L'accident de Fukushima ha obligat a fer uns nous protocols de seguretat, però no me'n fio pas gaire. Sospito que tot continuarà com ara, és a dir, que renovaran les llicències cada deu anys. En tot cas, l'accident al Japó potser sí que contribuirà a establir una edat límit de quaranta anys per a les centrals.

És possible un accident com el de Fukushima aquí?

Oi tant! El desencadenant no ha pas de ser un terratrèmol de grau 8, però pot ser una altra cosa. Allà el desastre va venir de la manca d'electricitat per a mantenir la refrigeració. Aquí pot ser una caiguda de tensió, una errada tècnica, una inundació o una tempesta. El lobby nuclear s'escudava en el fet que Txornòbil era en un país poc desenvolupat i inestable, però ara hi ha hagut un accident al Japó, una de les potències tecnològiques, que ha fet veure que la indústria nuclear no entén de sistemes econòmics i que un accident nuclear és del tot imprevisible.

Si tan perilloses són les centrals i les conseqüències d'un accident tan greus, per què es mantenen?

Per interès econòmic. No hi ha cap més explicació. Des del punt de vista elèctric, si demà les tanquessin totes no passaria res, perquè tenim sistemes alternatius per a produir l'energia necessària.

Així, doncs, no les necessitem?

Mira, si a l'estat espanyol hi ha 100.000 megawatts de potència instal·lats, 75.000 són útils (en descomptem 25.000 per si el vent no bufa o s'atura alguna central), i la demanda màxima és de 45.000 (que va arribar un dia de desembre de 2007). Si es tanquen les nuclears, que representen 8.000 megawatts dels 75.000, encara en restarien 67.000, que és un coixí prou generós.

És per això que dieu que el motiu és econòmic?

Exacte. Una central produeix uns beneficis de 600.000 euros diaris, aproximadament. Amb aquests ingressos, és clar, qualsevol empresa vol allargar la vida de la central tant com pugui. Sobretot si tenim en compte que les plantes ja han estat plenament amortitzades i aquests ingressos són, doncs, pràcticament nets.

Mentrestant, l'executiu espanyol encara ha de decidir l'emplaçament del cementiri nuclear...

Ara mateix no hi ha cap calendari. L'accident de Fukushima els ha complicat molt la qüestió, perquè si l'opinió pública ja era prou contrària a les candidatures, ara encara ho és més. El factor electoral també hi té molt a veure, i probablement deixaran passar les eleccions del 22 de maig i potser les eleccions espanyoles de l'any vinent. Sobretot si tenim en compte que no és una qüestió urgent perquè, si bé és cert que les piscines són a punt d'omplir-se, cada central nuclear pot destruir, temporalment, els residus propis. Dit això, cal recordar i valorar la nova resolució del Parlament de Catalunya, de fa unes quantes setmanes, [contra](#) el cementiri nuclear.

20 abril 2011

Una notícia de VilaWeb.cat
Edició GENERAL
<http://www.vilaweb.cat>
[Enllaç permanent](#)